

LANDSKAPSTYRELSENS FRAMSTÄLLNING

Landskapslag angående ändring av landskapslagen om försök med frikommuner.

1993-94

nr 4

FÖRSLAG

Landskapsstyrelsen föreslår att lagtinget antar en ändring av landskapslagen om försök med frikommuner (44/90). Genom ändringen förtydligas de möjligheter som frikommunerna har att även framdeles avvika från bestämmelserna om avgifter inom socialvården.

ALLMÄN MOTIVERING

1. Bakgrund

1.1. Gällande bestämmelser

Landskapslagstiftningen inom socialvården överensstämmer i huvudsak med rikslagstiftningen.

Landskapslagen om tillämpning i landskapet Åland av vissa riksförfattningar rörande socialvården (46/84), som är utformad som en blankettlag, reglerar bl.a. uppbörderna av klientavgifter inom socialvården. Den 1 augusti 1993 ändrades landskapslagen så att även lagen om klientavgifter inom social- och hälsovården (FFS 734/92) och förordningen om klientavgifter inom social- och hälsovården (FFS 912/92) blev tillämpliga i landskapet. Genom lagändringen upphörde förordningen om avgifter för socialservice (FFS 887/83) att gälla i landskapet.

Den 1 augusti 1990 trädde landskapslagen om försök med frikommuner (44/90) i kraft i landskapet. Lagen tillkom i syfte att effektivera den kommunal förvaltningen, öka den kommunala självbestämmanderätten och decentralisera beslutsfattandet. Genom lagen öppnades möjligheten att decentralisera beslutsfattandet genom att delegera uppgifter från landskapsförvaltningen till kommunala myndigheter. Lagen ger i vissa fall även möjlighet till avvikelser från lagstiftning. Enligt lagens 6 § 6 och 7 punkt kan fullmäktige i en frikommun besluta om en avvikande reglering bl.a. vad gäller avgifter som avses i 28 § socialvårdslagen (FFS 710/82) och avgifter som avses i förordningen om avgifter för socialservice (FFS 887/83). Författningarna har antagits att gälla i landskapet med stöd av den ovan nämnda blankettlagen (46/84). Förordningen om avgifter för socialservice har som ovan påpekats nyligen upphävts att gälla i landskapet, men har i stället ersatts med nya bestämmelser på området.

I samband med den statsandelsreform som genomförts i rikslagstiftningen ändrades 28 § socialvårdslagen. Före statsandelsreformen reglerade 28 § socialvårdslagen avgifter som uppbars för s.k. socialservice. Efter ändringen av bestämmelsen hänvisas i fråga om uppbörderna av avgifter för socialservice till lagen om klientavgifter inom social- och hälsovården (FFS 734/93).

I 6 § 5 punkten landskapslagen om försök med frikommuner hänvisas till landskapslagen om planering och landskapsstöd inom social- och hälsovården (63/83), som upphävts genom landskapsandelsreformen.

1.2. Behov av åtgärder

Trots att lagen om klientavgifter inom social- och hälsovården skall tillämpas i landskapet på grund av landskapslagen om tillämpning i landskapet Åland av vissa riksförfattningar rörande socialvården (änd. 45/93) och frikommuner även framdeles kan besluta om avvikande reglering vad gäller klientavgifter inom socialvården med stöd av gällande lydelse av 6 § 6 punkten landskapslagen om försök med frikommuner, föreslås ett förtydligande av 6 § 6 punkten med en direkt hänvisning till lagen om klientavgifter inom social- och hälsovården. På detta sätt framgår de möjligheter som frikommunerna har att även framdeles avvika från gällande bestämmelser om avgifter inom socialvården på ett klarare och mer ändamålsenligt sätt. Samtidigt bör 6 § 5 punkten ändras så att bestämmelsen anpassas till de ändringar som gjorts genom landskapsandelsreformen.

2. Förslagets ekonomiska och organisatoriska verkningar.

Genom ändringen av landskapslagen om försök med frikommuner förtydligas kommunernas möjligheter att avvika från de i lagen angivna bestämmelserna. Förslaget medför således att kommunerna även framdeles kan anpassa sin avgiftstaxa i relation till förhållandena i kommunen. Förslagets ekonomiska verkningar på kommunerna är beroende av hur frikommunerna utnyttjar de föreslagna ändringarna.

Förslaget torde inta ha några organisatoriska verkningar.

3. Beredningsarbete

Beredningen av lagförslaget har utförts som tjänstemannauppdrag vid lagberedningen.

Från kommunala samarbetsnämndens arbetsutskott har önskemål kommit om att åtgärder snarast möjligt borde vidtas för att ändra 6 § 6 och 7 punkten landskapslagen om försök med frikommuner, så att en hänvisning i nämnda punkter sker till lagen och förordningen om klientavgifter inom social- och hälsovården. Med anledning av detta samt genom att förslaget medför större beslutanderätt och ökad handlingsfrihet för kommunerna har landskapsstyrelsen inte inbegärt kommunernas yttrande över förslaget.

DETALJMOTIVERING

6 §. Enligt paragrafens 5 punkt kan fullmäktige i en frikommun besluta om avvikelser från de avgifter och ersättningar som avses i 13 § 3 punkten i landskapslagen om planering och landskapsstöd inom social- och hälsovården (63/83), nedan kallad planeringslagen. Eftersom planeringslagen upphävs genom landskapsandelreformen, som träder i kraft den 1 januari 1994, föreslås att 5 punkten upphävs. Enligt 13 § 3 punkten planeringslagen skall för tjänster som kommun köper av annan, t.ex. privata inrättningar, uppbäras samma avgifter och ersättningar av den enskilda som för motsvarande kommunala tjänster. Bestämmelsen infördes i planeringslagen för att säkerställa att de avgifter och andra ersättningar som uppbars för social- och hälsovårdstjänster skulle vara enhetliga, oberoende av om det var fråga om tjänster som tillhandahölls direkt av kommuner, kommunalförbund eller privata inrättningar. En motsvarande bestämmelse finns i dag införd i 12 § lagen om klientavgifter inom social- och hälsovården (FFS 734/92), som skall tillämpas i landskapet enligt landskapslagen om tillämpning i landskapet Åland av vissa riksförfattningar rörande socialvården (änd. 45/93). Frikommunerna kan även framdeles avvika från bestämmelsen i 12 § lagen om klientavgifter inom social- och hälsovården med stöd av den föreslagna ändring av 6 § 6 punkten.

Ändringen av 6 § 6 punkten är av teknisk natur. Socialvårdslagens 28 § hänvisar redan i dag till lagen om klientavgifter inom social- och hälsovården. Enligt den förslagna ändringen av 6 punkten förtydligas denna hänvisning genom en direkt hänvisning till lagen om klientavgifter inom social- och hälsovården.

Paragrafens 7 punkt ersätts med en hänvisning till den nya förordningen om klientavgifter inom social- och hälsovården (FFS 912/92).

Ikraftträdelsebestämmelsen. Ikraftträdelsepunkten lämnas öppen så att landskapsstyrelsen kan besluta om denna. Avsikten är att ändringen skall träda i kraft så snabbt som möjligt.

Landskapsstyrelsen föreslår att lagtinget antar följande lag

L A N D S K A P S L A G
angående ändring av landskapslagen om
försök med frikommuner

I enlighet med lagtingets beslut
upphävs 6 § 1 mom. 5 punkten landskapslagen den 28 juni 1990 om försök med
frikommuner (44/90) samt
ändras 6 § 1 mom. 6 och 7 punkten som följer:

6 §

-----
6) avgifter som avses i lagen om klientavgifter inom social- och hälsovården (FFS
734/92);

7) avgifter som avses i förordningen om klientavgifter inom social- och hälsovår-
den (FFS 912/92);

Denna lag träder i kraft den _____
Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan den träder i
kraft.
_____

Mariehamn den 3 november 1993

L a n t r å d

Ragnar Erlandsson

T.f. lagberedningssekreterare

Hans Selander

L A N D S K A P S L A G
angående ändring av landskapslagen om
försök med frikommuner

I enlighet med lagtingets beslut
upphävs 6 § 1 mom. 5 punkten landskapslagen den 28 juni 1990 om försök med
frikommuner (44/90) samt
ändras 6 § 1 mom. 6 och 7 punkten som följer:

Gällande lydelse

6 §

-----
5) avgifter och ersättningar som
avses i 13 § 3 punkten landskapslagen
om planering och landskapsstöd inom
social- och hälsovården (63/83);

6) avgifter som avses 28 § socialvårds-
lagen (FFS 710/82);

7) avgifter som avses i förordningen
om avgifter för socialservice (FFS 887/83);

Föreslagen lydelse

6 §

(upphävs)

6) avgifter som avses i lagen om
klientavgifter inom social- och hälsovår-
den (FFS 734/92);

7) avgifter som avses i förordningen
om klientavgifter inom social- och hälso-
vården (FFS 912/92);

Denna lag träder i kraft den
Åtgärder som verkställigheten av
lagen förutsätter får vidtas innan den
träder i kraft.